

Nr 60.

Godkänd av första kammaren den 16 mars 1946.

Godkänd av andra kammaren den 19 mars 1946.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under statens affärsverksfonder gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1946/47 i avseende å postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk.

(Statsutskottets utlåtande nr 9.)

TILL KONUNGEN.

Postverket.

1:o) **Posthusbyggnad inom Årstaområdet i Stockholm.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t å kapitalbudgeten under statens affärsverksfonder (bilaga 5, punkt 1 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 4 januari 1946) föreslagit riksdagen att till Posthusbyggnad inom Årstaområdet i Stockholm för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 1 350 000 kronor.

Under förevarande punkt har Kungl. Maj:t föreslagit anvisande av medel för uppförande å kronan tillhörig tomtmark inom Årstaområdet i Stockholm av en posthusbyggnad, avsedd att betjäna Johanneshovs-, Hammarby- och Årstaområdena. Såsom framgår av nästföljande punkt har Kungl. Maj:t vidare föreslagit anvisande av medel för uppförande inom Hägerstensområdet i Stockholm å för ändamålet preliminärt förvärvat tomt av en posthusbyggnad för de mera åt väster belägna delarna av stadens södra förorter. Med hänsyn till den ökning av posttrafiken inom här avsedda områden, som blivit en följd av områdenas snabba utbyggnad, har riksdagen funnit motiverat att ifrågakommande nybyggnader komma till utförande. Uppgjorda byggnadsplaner och kostnadsberäkningar — 1 350 000 kronor för den för Årstaområdet avsedda byggnaden och 1 090 000 kronor, inklusive kostnad för tomt, för den för Hägerstensområdet avsedda — ha icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får under förevarande punkt anmäla, att riksdagen till *Posthusbyggnad inom Årstaområdet i Stockholm* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 1 350 000 kronor.

2:o) **Posthusbyggnad inom Hägerstensområdet i Stockholm.** Under åberopande av vad riksdagen under nästföregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2), till *Posthusbyggnad inom Hägerstensområdet i Stockholm* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 1 090 000 kronor.

3:o) **Om- och tillbyggnad av posthuset i Linköping.** Kungl. Maj:t har (punkt 3) föreslagit riksdagen att till Om- och tillbyggnad av posthuset i Linköping för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 800 000 kronor.

Såväl postverket som telegrafverket äro i behov av ytterligare lokaler för rörelsen i Linköping. Det framlagda förslaget till om- och tillbyggnad av posthuset, i vilket jämväl telegrafverkets rörelse nu är inrymd, synes på ett tillfredsställande sätt tillgodose dessa behov.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, till *Om- och tillbyggnad av posthuset i Linköping* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 800 000 kronor.

4:o) **Posthusbyggnad i Huskvarna.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4) har riksdagen till *Posthusbyggnad i Huskvarna* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 625 000 kronor.

5:o) **Posthusbyggnad i Kalmar.** Kungl. Maj:t har (punkt 5) föreslagit riksdagen att till Posthusbyggnad i Kalmar för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 370 000 kronor.

Till posthusbyggnad i Kalmar har riksdagen tidigare anvisat 855 000 kronor. Kungl. Maj:ts förevarande förslag avser anvisande av ytterligare 370 000 kronor för ändamålet. Då det ökade medelsbehovet får anses föranlett av den allmänna prisstegringen och av önskvärdheten att giva posthusbyggnaden en något större volym än tidigare förutsatts, har riksdagen bifallit Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Posthusbyggnad i Kalmar* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 370 000 kronor.

6:o) **Posthusbyggnad i Göteborg.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) har riksdagen till *Posthusbyggnad i Göteborg* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 100 000 kronor.

7:o) **Om- och tillbyggnad av posthuset i Karlstad.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7) har riksdagen till *Om- och tillbyggnad av posthuset i Karlstad* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 520 000 kronor.

8:o) **Om- och tillbyggnad av posthuset i Sala.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8) har riksdagen till *Om- och tillbyggnad av posthuset i Sala* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 225 000 kronor.

9:o) **Inköp av tomt i Eskilstuna.** Kungl. Maj:t har (punkt 9) föreslagit riksdagen att till Inköp av tomt i Eskilstuna för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 275 000 kronor.

I ärendet förebragt utredning synes giva vid handen, att en ny posthusbyggnad i Eskilstuna inom en snar framtid kommer att erfordras. Kungl. Maj:ts förevarande förslag avser anvisande av medel för förvärv av en för ändamålet lämplig tomt. Då det för förvärvet preliminärt avtalade priset synes ur kronans synpunkt godtagbart, har förslaget icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Inköp av tomt i Eskilstuna* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 275 000 kronor.

10:o) **Inköp av fastigheter i Katrineholm.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10) har riksdagen till *Inköp av fastigheter i Katrineholm* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 115 000 kronor.

11:o) **Inköp av tomter i Landskrona.** Kungl. Maj:t har (punkt 11) föreslagit riksdagen att till Inköp av tomter i Landskrona för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 58 000 kronor.

Under förevarande punkt har Kungl. Maj:t hemställt om anslag för bestridande av på budgetåret 1946/47 belöpande del av köpeskilling för förvärv av viss tomtmark inom Landskrona, avsedd för uppförande av nybyggnad för postverkets lokalbehov i staden. Under det att de nuvarande, såsom otillräckliga betecknade lokalerna äro belägna inom stadens egentliga affärskvarter — inom den södra, av vatten omgivna stadsdelen — kommer, därest den föreslagna tomtmarken förvärfvas, den blivande nybyggnaden att bliva placerad mer i stadens centrum men på relativt långt avstånd från stadens nuvarande huvudsakliga affärscentrum. Mot den föreslagna förläggningen ha erinringar framställts från vissa affärsföretagare m. fl. i staden. Jämväl generalpoststyrelsen har för sin del framhållit önskvärdheten av en något sydligare förläggning av ett nytt posthus, om blott lämplig tomt kunnat uppträffa. Riksdagen som bemärkt att det till inköp föreslagna tomtområdet är beläget omkring 700 meter norr om det nuvarande posthuset vid genomfartsleden mellan Malmö och Hälsingborg, har med hänsyn till föreliggande omständigheter icke funnit anledning att rikta erinran mot valet av plats för ett nytt posthus. Kungl. Maj:ts förslag har ej heller i övrigt givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Inköp av tomter i Landskrona* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 58 000 kronor.

12:o) **Anskaffning av motorfordon.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12) har riksdagen till *Anskaffning av motorfordon* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 100 000 kronor.

13:o) **Förvärv av billinjer.** Under åberopande av vad riksdagen i sin skrivelse nr 23, punkt 4, anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13), till *Förvärv av billinjer* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 200 000 kronor.

14:o) **Postverkets dispositionsanslag.** Kungl. Maj:t har (punkt 14) föreslagit riksdagen att såsom Postverkets dispositionsanslag för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 700 000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot den föreslagna utvidgningen beträffande dispositionen av förevarande anslag, får anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, såsom *Postverkets dispositionsanslag* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 700 000 kronor.

Telegrafverket.

15:o) **Telefonstationsbyggnad i kvarteret Jericho i Stockholm.** Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15), har till *Telefonstationsbyggnad i kvarteret Jericho i Stockholm* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 1 850 000 kronor.

16:o) **Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Råsunda.** Kungl. Maj:t har (punkt 16) föreslagit riksdagen att till Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Råsunda för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 210 000 kronor.

Under förevarande och nästföljande punkter har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen anvisa medel till ett flertal byggnadsföretag för tillgodoseende av telegrafverkets behov av ändamålsenliga telefonstationsbyggnader. Förutom under förevarande punkt anmäld fråga om tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Råsunda har sålunda föreslagits anvisande av medel, 5 450 000 kronor, för uppförande av nya telefonstationsbyggnader i Träkvista, Tumba, Tierp, Västervik, Borgholm, Malmö, Ystad, Göteborg, Åmål, Falköping, Hagfors, Ludvika och Kiruna (punkterna 17—28, 30). I flertalet fall betingas förslagen av att de nuvarande lokalerna äro otillräckliga eller otidsenliga, i vart fall vid förestående automatisering av telefonstationerna. De nya telefonstationsbyggnaderna i Malmö och Göteborg avses för anläggande av understationer, erforderliga för telefonnätets fortsatta utbyggnad. I ett par fall — Tierp och Borgholm — motiveras nybyggnaderna jämväl av uppkomna svårigheter att få förlänga gällande hyreskontrakt. Nybyggnaderna i Tierp

och Hagfors föreslås skola utföras så att de kunna tillgodose jämväl postverkets trängande behov av ändamålsenligare lokaler.

Riksdagen har funnit de beträffande de olika byggnadsföretagen förebragta utredningarna giva vid handen, att behov av de föreslagna nybyggnaderna föreligger, och har icke funnit anledning till erinran mot storleken av de för byggnadsföretagen beräknade kostnaderna.

Riksdagen får under förevarande punkt anmäla, att riksdagen till *Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Råsunda* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 210 000 kronor.

17:o) **Telefonstationsbyggnad i Träkvista.** Under åberopande av vad riksdagen anfört under punkten 16:o) får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17), till *Telefonstationsbyggnad i Träkvista* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 125 000 kronor.

18:o) **Telefonstationsbyggnad i Tumba.** Under åberopande av vad riksdagen anfört under punkten 16:o) får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18), till *Telefonstationsbyggnad i Tumba* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 150 000 kronor.

19:o) **Nybyggnad för post- och telegrafverken i Tierp.** Under åberopande av vad riksdagen anfört under punkten 16:o) får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19), till *Nybyggnad för post- och telegrafverken i Tierp* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 315 000 kronor.

20:o) **Telefonstationsbyggnad i Västervik.** Under åberopande av vad riksdagen anfört under punkten 16:o) får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20), till *Telefonstationsbyggnad i Västervik* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 450 000 kronor.

21:o) **Telefonstationsbyggnad i Borgholm.** Under åberopande av vad riksdagen anfört under punkten 16:o) får riksdagen anmäla, att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21), till *Telefonstationsbyggnad i Borgholm* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 300 000 kronor.

22:o) **Telefonstationsbyggnad i Malmö.** Under åberopande av vad riksdagen anfört under punkten 16:o) får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22), till *Telefonstationsbyggnad i Malmö* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 725 000 kronor.

23:o) **Telefonstationsbyggnad i Ystad.** Under åberopande av vad riksdagen anfört under punkten 16:o) får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23), till *Telefonstationsbyggnad i Ystad* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 560 000 kronor.

24:o) **Telefonstationsbyggnad i stadsdelen Kålltorp i Göteborg.** Under åberopande av vad riksdagen anfört under punkten 16:o) får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24), till *Telefonstationsbyggnad i stadsdelen Kålltorp i Göteborg* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 470 000 kronor.

25:o) **Telefonstationsbyggnad i Åmål.** Under åberopande av vad riksdagen anfört under punkten 16:o) får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25), till *Telefonstationsbyggnad i Åmål* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 335 000 kronor.

26:o) **Telefonstationsbyggnad i Falköping.** Under åberopande av vad riksdagen anfört under punkten 16:o) får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26), till *Telefonstationsbyggnad i Falköping* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 585 000 kronor.

27:o) **Nybyggnad för post- och telegrafverken i Hagfors.** Under åberopande av vad riksdagen anfört under punkten 16:o) får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27), till *Nybyggnad för post- och telegrafverken i Hagfors* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 600 000 kronor.

28:o) **Telefonstationsbyggnad i Ludvika.** Under åberopande av vad riksdagen anfört under punkten 16:o) får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28), till *Telefonstationsbyggnad i Ludvika* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 510 000 kronor.

29:o) **Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Gävle.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29) har riksdagen till *Tillbyggnad av telefonstationsbyggnaden i Gävle* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 600 000 kronor.

30:o) **Telefonstationsbyggnad i Kiruna.** Under åberopande av vad riksdagen anfört under punkten 16:o) får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30), till *Telefonstationsbyggnad i Kiruna* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 325 000 kronor.

31:o) **Tillbyggnad av kontorsbyggnaden vid telegrafverkets verkstad i Nynäshamn.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31) har riksdagen till *Tillbyggnad av kontorsbyggnaden vid telegrafverkets verkstad i Nynäshamn* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 300 000 kronor.

32:o) **Tillbyggnad av förrådsbyggnaden i Nässjö m. m.** Riksdagen, som ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32), har till *Tillbyggnad av förrådsbyggnaden i Nässjö m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 575 000 kronor.

33:o) **Förråds- och kontorsbyggnad i Västanfors.** Riksdagen, som funnit av departementschefen anförda skäl för en utbyggnad av telegrafverkets huvudförråd i Västanfors bärande, får anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33) till *Förråds- och kontorsbyggnad i Västanfors* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 350 000 kronor.

34:o) **Inköp av fastigheter.** Kungl. Maj:t har (punkt 34) föreslagit riksdagen att till Inköp av fastigheter för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 700 000 kronor.

Riksdagen, som vill understryka vikten av att av departementschefen förordat samråd mellan telegrafstyrelsen, byggnadsstyrelsen och generalpoststyrelsen kommer till stånd, har icke funnit anledning till erinran mot att medel för telegrafverkets markförvärv i föreslagen omfattning anvisas för nästa budgetår. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Inköp av fastigheter* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 700 000 kronor.

35:o) **Riks- och landskablar m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 35) föreslagit riksdagen att till Riks- och landskablar m. m. för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 26 500 000 kronor.

Tillgänglig statistik utvisar, att telefon- och telegraftrafiken under senaste år fortsatt att öka. Under krigsåren har telegrafverket på grund av bristande tillgång på materiel och arbetskraft icke kunnat hålla jämna steg med den kraftiga utvecklingen av rörelsen, vilket resulterat i en avsevärd minskning av reserverna i fråga om lokal-, riks- och landskablar. Reserverna hava nu tagits i anspråk i mycket stor utsträckning. Med hänsyn härtill framstår den av telegrafstyrelsen föreslagna och av departementschefen tillstyrkta ökade medelsanvisningen under förevarande anslag såsom önskvärd.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, till *Riks- och landskablar m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 26 500 000 kronor.

36:o) **Telefon- och telegrafstationer.** Kungl. Maj:t har (punkt 36) föreslagit riksdagen att till Telefon- och telegrafstationer för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 31 700 000 kronor.

Såsom departementschefen uttalat föreligger ett avsevärt, av krisförhållandena återhållet behov av utvidgningar vid telegrafverkets stationer. Ehuru Kungl. Maj:ts förslag innebär en medelsanvisning, som är mer än dubbelt så stor som den för innevarande budgetår, har riksdagen ansett sig böra bifalla förslaget.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Telefon- och telegrafstationer* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 31 700 000 kronor.

37:o) Nya abonnentanläggningar, nätarbeten och blanka mellanortsledningar. Kungl. Maj:t har (punkt 37) föreslagit riksdagen att till Nya abonnentanläggningar, nätarbeten och blanka mellanortsledningar för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 44 000 000 kronor.

Riksdagen har funnit angeläget, att telegrafstyrelsen beredes möjlighet att i god tid vidtaga åtgärder för att kunna tillgodose önskemål om nyteckning av abonnemang. Riksdagen har därför icke funnit anledning till erinran mot en medelsanvisning för nästa budgetår i den av telegrafstyrelsen föreslagna, av departementschefen tillstyrkta omfattningen.

Riksdagen vill i förevarande sammanhang erinra om 1945 års riksdags uttalande (skrivelse nr 38, punkt 30) att för de ekonomiskt mera ogynnsamt ställda befolkningslagren en inträdesavgift av 100 kronor uppenbarligen måste verka rätt betungande och att det därför självfallet vore önskvärt att inträdesavgiften, i den mån krigstidens anläggningssvårigheter lätta, kan återföras till mera normal storleksordning. Då angivna svårigheter torde kunna väntas bli mindre framträdande vill riksdagen ifrågasätta, huruvida icke tiden nu är inne att besluta om en sänkning, eventuellt etappvis, av inträdesavgifterna.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *Nya abonnentanläggningar, nätarbeten och blanka mellanortsledningar* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 44 000 000 kronor.

38:o) Uppförande av ett radiohus i Stockholm. Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 38) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

39:o) Ny rundradiostation i Stockholm. Kungl. Maj:t har (punkt 39) föreslagit riksdagen att till Ny rundradiostation i Stockholm för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att Stockholmsstationens antenneffekt är alltför låg. En ökning av effekten framstår såsom önskvärd icke blott för att stationen skall erhålla tillfredsställande tekniska förutsättningar för en fullgod sändning, utan även för att hävda den till stationen enligt internationella överenskommelser upplåtna våglängden. Intet lär sålunda vara att erinra mot att principbeslut nu fattas om byggande av en ny till Stockholm eller dess närhet förlagd rundradiostation. Riksdagen anser, att bärande skäl förebragts för stationens förflyttning från Spånga, och har icke funnit anledning till erinran mot de för den nya stationen beräknade kostnaderna.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Ny rundradiostation i Stockholm* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

40:o) **Ny rundradiostation i Sundsvall.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40) har riksdagen till *Ny rundradiostation i Sundsvall* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 1 250 000 kronor.

41:o) **Vissa rundradioanläggningar.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41) har riksdagen till *Vissa rundradioanläggningar* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 700 000 kronor.

42:o) **Trådradioanläggningar.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 42) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

43:o) **Ny kustradiostation på Västkusten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43) har riksdagen till *Ny kustradiostation på Västkusten* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

44:o) **Fartygsradiostationer m. m.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44) har riksdagen till *Fartygsradiostationer m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

45:o) **Markradiostation för norrlandslinjen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45) har riksdagen till *Markradiostation för norrlandslinjen* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 195 000 kronor.

46:o) **Flyttning av markradiostationen vid Torslanda flygplats.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46) har riksdagen till *Flyttning av markradiostationen vid Torslanda flygplats* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 95 000 kronor.

47:o) **Kortvågssändarstation vid Spånga.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47) har riksdagen till *Kortvågssändarstation vid Spånga* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 175 000 kronor.

48:o) **Telegrafverkets dispositionsanslag.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48) har riksdagen såsom *Telegrafverkets dispositionsanslag* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 3 000 000 kronor.

Statens järnvägar.

49:o) **Ombyggnad av bangården i Landskrona.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49) har riksdagen till *Ombyggnad av bangården i Landskrona* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

50:o) **Ny mötesplats å linjen Älvkarleö—Skutskär.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 50) har riksdagen till *Ny mötesplats å linjen Älvkarleö—Skutskär* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 130 000 kronor.

51:o) **Nya mötesplatser å linjen Falköping—Nässjö.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51) har riksdagen till *Nya mötesplatser å linjen Falköping—Nässjö* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 700 000 kronor.

52:o) **Förlängning av mätesspår och anordnande av tredje tågväg å vissa stationer.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52) har riksdagen till *Förlängning av mätesspår och anordnande av tredje tågväg å vissa stationer* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

53:o) **Gångbroar och gångtunnlar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53) har riksdagen till *Gångbroar och gångtunnlar* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 400 000 kronor.

54:o) **Diverse bangårdsanordningar.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54) har riksdagen till *Diverse bangårdsanordningar* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

55:o) **Fortsatt anläggning av dubbelspår.** Riksdagen, som funnit sig på av departementschefen anförda skäl böra bifalla Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55) om medelsanvisning till dubbelspårsarbeten för nästa budgetår med samma belopp som för innevarande budgetår, får anmäla, att riksdagen till *Fortsatt anläggning av dubbelspår* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 10 000 000 kronor.

56:o) **Rälsutbyten m. m.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56) har riksdagen till *Rälsutbyten m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 12 000 000 kronor.

57:o) **Diverse åtgärder för spårförstärkning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57) har riksdagen till *Diverse åtgärder för spårförstärkning* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

58:o) **Broar m. m.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58) har riksdagen till *Broar m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor.

59:o) **Nytt ilgodsmagasin m. m. vid Stockholms centralstation.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59) har riksdagen till *Nytt ilgodsmagasin m. m. vid Stockholms centralstation* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor.

60:o) **Nybyggnad å tomten nr 3 i kvarteret Pennfäktaren i Stockholm.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60) har riksdagen till *Nybyggnad å tomten nr 3 i kvarteret Pennfäktaren i Stockholm* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 265 000 kronor.

61:o) **Om- och tillbyggnad av stationshuset i Borås.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61) har riksdagen till *Om- och tillbyggnad av stationshuset i Borås* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

62:o) **Nytt överligningshus i Alvesta.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62) har riksdagen till *Nytt överligningshus i Alvesta* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 250 000 kronor.

63:o) **Nya bostadshus.** Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 63), har till *Nya bostadshus* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

64:o) **Utvidgning av enrumslägenheter.** Kungl. Maj:t har (punkt 64) föreslagit riksdagen att till Utvidgning av enrumslägenheter för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 300 000 kronor.

Med hänsyn till vad järnvägsstyrelsen och departementschefen anförte om behovet av arbeten för utvidgning av enrumslägenheter har riksdagen funnit sig böra, trots förefintligheten av betydande reservationer å här ifrågavarande anslag, besluta en medelsanvisning för nästa budgetår med samma belopp som för innevarande budgetår eller 300 000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Utvidgning av enrumslägenheter* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 300 000 kronor.

65:o) **Modernisering av bostadslägenheter.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65) har riksdagen till *Modernisering av bostadslägenheter* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

66:o) **Växel- och signalsäkerhetsanläggningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 66) föreslagit riksdagen att till Växel- och signalsäkerhetsanläggningar för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 4 000 000 kronor.

För genomförande av den år 1941 uppgjorda fyraårsplanen för utbyggnad och förbättring av växel- och signalsäkerhetssystemet vid statens järnvägar ha hittills anvisats sammanlagt 9 000 000 kronor. Arbetsplanen har emellertid ännu icke slutförts, och ytterligare medelsanvisning erfordras nu för att inhämta uppkommen eftersläpning. Riksdagen, som funnit angeläget att de föreliggande stora behoven på detta område bliva nöjaktigt tillgodosedda, får anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, till *Växel- och signalsäkerhetsanläggningar* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 4 000 000 kronor.

67:o) **Telefonanläggningar m. m.** Riksdagen, som ej funnit anledning till erinran mot storleken av det äskade anslaget (punkt 67), har till *Telefonanläggningar m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 3 960 000 kronor.

68:o) **Elektriska belysningsanläggningar.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68) har riksdagen till *Elektriska belysningsanläggningar* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 610 000 kronor.

69:o) **Anläggningar för elektrisk tågdrift.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69) har riksdagen till *Anläggningar för elektrisk tågdrift* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 5 765 000 kronor.

70:o) **Elektrifiering av linjen Stockholm—Tillberga—Köping.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70) har riksdagen till *Elektrifiering av linjen Stockholm—Tillberga—Köping* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 2 740 000 kronor.

71:o) **Elektrifiering av linjen Varberg—Borås—Herrljunga—Uddevalla—Strömstad med Smedberg—Lysekil.** Kungl. Maj:t har (punkt 71) föreslagit riksdagen att till Elektrifiering av linjen Varberg—Borås—Herrljunga—Uddevalla—Strömstad med Smedberg—Lysekil för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 10 500 000 kronor.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att nu pågående elektrifieringsarbeten vid statens järnvägar beräknas vara slutförda under slutet av år 1946. Frågan om det fortsatta elektrifieringsarbetet har varit underställd riksdagens prövning, varvid principbeslut fattats, att efter avslutandet av pågående arbeten elektrifiering av linjerna Varberg—Borås—Herrljunga—Uddevalla och Lund—Landskrona—Billeberga skall påbörjas samt elektrifiering av bandelen Uddevalla—Strömstad och linjen Smedberg—Lysekil utföras i direkt anslutning till elektrifieringen av förstnämnda linje. Erinras må jämväl, att riksdagen i anslutning därtill uttalat, att införandet av elektrisk drift på linjen Borås—Varberg och Borås—Herrljunga såsom en naturlig följd måste draga med sig elektrifieringsarbetenas utsträckning jämväl till linjen Borås—Alvesta, då ett bibehållande av ångdrift på sistnämnda linje nämligen skulle

ställa sig driftstekniskt ogynnsamt. Av olika såväl byggnadstekniska som driftstekniska skäl syntes emellertid en elektrifiering av sträckan Borås—Alvesta nödvändig göra ett övervägande huruvida ej de därmed delvis sammanlöpande Halmstad—Nässjö järnvägar även borde omläggas för elektrisk drift. Riksdagen uttalade vidare en förväntan, att så snart tidsförhållandena det medgäve, förslag måtte framläggas om den elektriska driftens utsträckning till de nyligen förstatligade sydsvenska bansträckorna Alvesta—Karlskrona och Emmaboda—Kalmar.

Kungl. Maj:t har nu föreslagit anvisande av medel för påbörjande av elektrifieringsarbetena å linjerna Varberg—Borås—Herrljunga—Uddevalla samt Lund—Landskrona—Billeberga. Dessa arbeten beräknas i sin helhet komma att draga en kostnad av 24 000 000 kronor, därav för budgetåret 1946/47 erfordras hälften, 12 000 000 kronor. Vidare föreslås anvisande av medel, 500 000 kronor, för vissa förberedande arbeten för elektrifiering av linjen Uddevalla—Strömstad med Smedberg—Lysekil, vilka arbeten totalt kostnadsberäknats till omkring 13 000 000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, till *Elektrifiering av linjen Varberg—Borås—Herrljunga—Uddevalla—Strömstad med Smedberg—Lysekil* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 10 500 000 kronor.

72:o) **Elektrifiering av linjen Lund—Landskrona—Billeberga.** Under åberopande av vad riksdagen anfört under nästföregående punkt får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72), till *Elektrifiering av linjen Lund—Landskrona—Billeberga* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor.

73:o) **Nytt lokstall i Simrishamn.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73) har riksdagen till *Nytt lokstall i Simrishamn* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 200 000 kronor.

74:o) **Tillbyggnad av lokstall i Växjö.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74) har riksdagen till *Tillbyggnad av lokstall i Växjö* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 125 000 kronor.

75:o) **Modernisering av den elektriska anläggningen i vagnverkstaden i Örebro.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75) har riksdagen till *Modernisering av den elektriska anläggningen i vagnverkstaden i Örebro* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 200 000 kronor.

76:o) **Tillbyggnad av lok- och hjulverkstäderna vid huvudverkstaden i Malmö.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 76) har riksdagen till *Tillbyggnad av lok- och hjulverkstäderna vid huvudverkstaden i Malmö* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 300 000 kronor.

77:o) **Modernisering av verkstaden i Hälsingborg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77) har riksdagen till *Modernisering av verkstaden i Hälsingborg* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 120 000 kronor.

78:o) **Verkstadsmaskiner m. m.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78) har riksdagen till *Verkstadsmaskiner m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor.

79:o) **Radioorganisation. Skydd för inmatningsstationer. Kontaktledningsmateriel. Mobiliseringsförråd. Värmetransformatorer.** Riksdagen får anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79), för budgetåret 1946/47 anvisat följande investeringsanslag, nämligen till

<i>Radioorganisation</i>	kronor	400 000
<i>Skydd för inmatningsstationer</i>	»	2 100 000
<i>Kontaktledningsmateriel</i>	»	100 000
<i>Mobiliseringsförråd</i>	»	110 000
<i>Värmetransformatorer</i>	»	225 000

80:o) **Nyanskaffning av motorlok.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80) har riksdagen till *Nyanskaffning av motorlok* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 200 000 kronor.

81:o) **Nyanskaffning av elektrolok.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81) har riksdagen till *Nyanskaffning av elektrolok* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 6 575 000 kronor.

82:o) **Ombyggnad av elektrolok.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 82) har riksdagen till *Ombyggnad av elektrolok* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

83:o) **Nyanskaffning av elektromotorvagnar.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83) har riksdagen till *Nyanskaffning av elektromotorvagnar* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 600 000 kronor.

84:o) **Nyanskaffning av rälsbussar.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84) har riksdagen till *Nyanskaffning av rälsbussar* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 4 000 000 kronor.

85:o) **Ombyggnad av rälsbussar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85) har riksdagen till *Ombyggnad av rälsbussar* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 300 000 kronor.

86:o) **Nyanskaffning av lokomotorer.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86) har riksdagen till *Nyanskaffning av lokomotorer* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 660 000 kronor.

87:o) **Nyanskaffning av person- och resgodsvagnar.** Kungl. Maj:t har (punkt 87) föreslagit riksdagen att till Nyanskaffning av person- och resgodsvagnar för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 12 270 000 kronor.

Persontrafiken vid statens järnvägar har under de senaste åren oavbrutet ökat i omfattning. Även om en nedgång i trafiken är att förvänta torde dock behov komma att föreligga av en jämförelsevis stor vagnpark, icke minst för att man skall kunna bemästra trafiksituationerna under perioder av toppbelastning. Härtill kommer, såsom departementschefen framhållit, att vagnparken redan före kriget icke ansågs fullt tillräcklig för behovet och att förslitningen under kriget varit onormalt hög. Vidare torde en successiv modernisering av vagnparken vara ofrånkomlig för att statens järnvägar skola kunna möta förväntad konkurrens från andra trafikmedels sida. Riksdagen, som därjämte vill erinra om betydelsen ur trafiksäkerhetssynpunkt av att trävagnar utbytas mot moderna stålvagnar, har sålunda funnit skäl föreligga, som tala för ett genomförande av den av järnvägsstyrelsen föreslagna och av departementschefen förordade nyanskaffningen.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, till *Nyanskaffning av person- och resgodsvagnar* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 12 270 000 kronor.

88:o) **Ombyggnad av person- och resgodsvagnar.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 88) har riksdagen till *Ombyggnad av person- och resgodsvagnar* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 2 115 000 kronor.

89:o) **Nyanskaffning av godsvagnar.** Kungl. Maj:t har (punkt 89) föreslagit riksdagen att till Nyanskaffning av godsvagnar för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 8 090 000 kronor.

För närvarande föreligger en betydande brist på godsvagnar. Denna brist uppgick, enligt vad riksdagen erfarit, i början av februari 1946 till omkring 8 000 vagnar för dag. Bristen torde emellertid, såvitt nu kan bedömas, vara temporär. Sålunda torde vissa med beredskapens avveckling och omställningen till fredsförhållanden sammanhängande transporter alltjämt pågå. Vidare torde en stor del av vagnparken tagas i anspråk för vedtransporter, vilka transporter emellertid kunna väntas minska i den mån importen av fossila bränslen kommer i gång. Slutligen kan förväntas, att en lättnad i trafiksituationen för järnvägarnas del kommer att inträda med en motorfordonstrafik av mer normal omfattning.

Betydande svårigheter föreligga uppenbarligen att rätt bedöma den framtida utvecklingen av statens järnvägars godstrafik. Såsom departementschefen antytt föreligger måhända risk för en överdimensionering av godsvagnsparken om denna vidmakthålles på nuvarande nivå. Å andra sidan torde ett återhållet behov föreligga att ersätta till följd av krigstidens intensiva trafik förslitna vagnar. Med hänsyn härtill och med beaktande tillika av ange-

lägenheten att de nu långa väntetiderna vid beställning av vissa godstransporter i möjligaste mån förkortas, har riksdagen funnit sig på av departementschefen anförda skäl böra ställa medel till förfogande för nästa budgetår i den omfattning järnvägsstyrelsen föreslagit. Mot järnvägsstyrelsens av departementschefen biträdda förslag till fördelning av anskaffningen på olika vagn typer har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Nyanskaffning av godsvagnar* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 8 090 000 kronor.

90:o) **Ombyggnad av godsvagnar.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 90) har riksdagen till *Ombyggnad av godsvagnar* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 1 675 000 kronor.

91:o) **Garagebyggnader m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 91) föreslagit riksdagen att till *Garagebyggnader m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 2 200 000 kronor.

Den under de senaste åren fortgående ökningen av statens järnvägars biltrafikrörelse har medfört behov av bättre och tidsenligare garage- och verkstadbyggnader för statens järnvägars bilpark samt nya eller utvidgade omnibusstationer. Med hänsyn härtill och då en ytterligare stegring av de föreliggande behoven kan antagas inträda under nästa budgetår har riksdagen ansett sig böra medgiva den av Kungl. Maj:t föreslagna avsevärda anslagsökningen.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Garagebyggnader m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 2 200 000 kronor.

92:o) **Nyanskaffning av bilmateriel.** Kungl. Maj:t har (punkt 92) föreslagit riksdagen att till *Nyanskaffning av bilmateriel* för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 5 650 000 kronor.

I och med en återgång till fredsförhållanden är det att förvänta, att ett ökat behov av bilmateriel för statens järnvägars biltrafikrörelse kommer att föreligga dels för ersättande av uttrangerad eller omodern materiel, dels för möjliggörande av erforderlig utvidgning av trafiken. Riksdagen vill härvidlag understryka vikten av att statens järnvägar erhålla möjlighet att, så snart förhållandena det medgiva, i full utsträckning återupptaga trafiken å sträckor, där trafiken under kriget bedrivits med reducerat antal turer eller varit helt nedlagd. Mot storleken av det av Kungl. Maj:t äskade anslaget har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Nyanskaffning av bilmateriel* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 5 650 000 kronor.

93:o) **Ombyggnad av bilmateriel.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 93) har riksdagen till *Ombyggnad av bilmateriel* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 1 060 000 kronor.

94:o) **Förvärv av billinjer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94) har riksdagen till *Förvärv av billinjer* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor.

95:o) **Statens järnvägars dispositionsanslag.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 95) har riksdagen såsom *Statens järnvägars dispositionsanslag* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 7 500 000 kronor.

Statens vattenfallsverk.

96:o) **Kraftstation vid Nämforsen.** Kungl. Maj:t har (punkt 96) föreslagit riksdagen att till Kraftstation vid Nämforsen för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 4 500 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag avser anvisande av — förutom 4 000 000 kronor för slutförande av kraftstationen vid Nämforsen enligt det för byggnadsföretaget ursprungligen utarbetade, av 1944 års riksdag godkända utbyggnadsprogrammet — 500 000 kronor för vidtagande i samband med denna första utbyggnad av vissa förberedande åtgärder för insättandet av ett tredje aggregat. Berörda åtgärder synas ägnade att underlätta och förbilliga den utbyggnad av kraftstationen, som med hänsyn till konstaterade möjligheter att genom sjöreglering inom Ångermanälvens flodområde öka vattentillgången inom en nära framtid kan bli aktuell. Riksdagen har funnit ändamålsenligt att dessa åtgärder nu vidtagas.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, till *Kraftstation vid Nämforsen* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 4 500 000 kronor.

97:o) **Kraftstation vid Forsmoforsen.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 97) har riksdagen till *Kraftstation vid Forsmoforsen* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 11 400 000 kronor.

98:o) **Kraftstation vid Hölleforsen.** Riksdagen får anmäla, att riksdagen, som med hänsyn till upplysta förhållanden rörande vattenkraftssituationen icke funnit anledning till erinran mot storleken av det äskade anslaget (punkt 98), till *Kraftstation vid Hölleforsen* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 16 500 000 kronor.

99:o) **Tilloppstunnel och dämmningshöjning vid Porjus kraftstation.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 99) har riksdagen till *Tilloppstunnel och dämmningshöjning vid Porjus kraftstation* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 560 000 kronor.

100:o) **Kraftstation vid Harsprånget. Kraftstation vid Kilforsen.** Kungl. Maj:t har (punkterna 100 och 101) föreslagit riksdagen att, i avvidan på den proposition i ämnet, som kunde bli riksdagen förelagd, för budgetåret

1946/47 beräkna till Kraftstation vid Harsprånget ett investeringsanslag av 5 000 000 kronor och till Kraftstation vid Kilforsen ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

Sedermåra har Kungl. Maj:t i propositionen nr 40, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 1 februari 1946, föreslagit riksdagen att för budgetåret 1946/47 å kapitalbudgeten under rubrik Statens affärsverksfonder, Statens vattenfallsverk, anvisa dels till Kraftstation vid Harsprånget ett investeringsanslag av 5 000 000 kronor, dels ock till Kraftstation vid Kilforsen ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

Det är uppenbarligen förenat med stora svårigheter att nu bedöma utvecklingen under 1950-talet i fråga om behovet av vattenkraft. Det är emellertid, såsom vattenfallsstyrelsen framhållit, möjligt, att efterfrågan på kraft icke kommer att kunna tillgodoses från då färdigställda kraftstationer. Enligt utskottets mening är det under sådana förhållanden välbetänkt att så planera en fortsatt utbyggnad av de statliga vattenfallen, att nya krafttillskott kunna uttagas redan omkring 1950.

De vattenfall, som med hänsyn till lägsta kraftkostnad närmast kunna ifrågakomma till utbyggnad, äro, såsom departementschefen framhållit, Harsprånget och Kilforsen.

Riksdagen får erinra, att riksdagen i anledning av vid 1944 års riksdag motionsvis framställda förslag om anslag till utbyggnad av Harsprånget (skr. nr 369) ansåg sig böra framhålla det nära sambandet mellan utbyggandet av nämnda fall och frågan om den industriella utvecklingen i övre Norrland och att riksdagen fann angeläget att förberedelserna för en utbyggnad så bedrevos att förslag i ämnet kunde framläggas så snart de erforderliga ekonomiska och samhällseliga betingelserna förelågo. Vidare må framhållas, att 1945 års riksdag i skrivelse (nr 291) hos Kungl. Maj:t anhöllit om en allsidig utredning rörande möjligheterna att, med utnyttjande av malmen, vattenkraften och andra naturtillgångar, upprätta en utvidgad metallurgisk industri i Norrbotten, att riksdagen i detta sammanhang uttalade sin tillfredsställelse att förslag utarbetats i fråga om förberedande arbeten för en utbyggnad av Harsprånget och att riksdagen för berörda arbeten anvisade ett anslag av 1 800 000 kronor.

På grund av vad riksdagen ovan anført rörande behovet av en fortsatt utbyggnad av de statliga vattenfallen och då, såsom departementschefen framhållit, en utbyggnad av vattenkraftstillgångarna i övre Norrland får anses utgöra ett lämpligt led i de olika åtgärder, som på skilda områden vidtagas eller planeras i syfte att förbättra försörjningsunderlaget för landsdelen, har riksdagen ansett sig böra nu fatta beslut om utbyggnad av Harsprånget. Riksdagen finner emellertid angeläget att uppmärksamhet alltjämt ägnas utvecklingen i fråga om kraftbalansen och att möjligheter hållas öppna att lämpa takten för utbyggnaden efter denna utveckling. Den av departementschefen för nästa budgetår förordade arbetsplanen, vilken i huvudsak omfattar ett slutförande av de egentliga förberedelsearbetena, har icke givit

riksdagen anledning till erinran. Riksdagen delar departementschefens uppfattning att efter Harsprånget Kilforsen står närmast i tur att utbyggas. På av departementschefen anförda skäl har riksdagen anvisat ett anslag av 1 000 000 kronor för vidtagande av de första förberedande åtgärderna för vattenfallets utbyggnad.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för budgetåret 1946/47 anvisat dels till *Kraftstation vid Harsprånget* ett investeringsanslag av 5 000 000 kronor, dels ock till *Kraftstation vid Kilforsen* ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

101:o) **Regleringsåtgärder i Ångermanälvens flodområde.** Kungl. Maj:t har (punkt 102) föreslagit riksdagen att till Regleringsåtgärder i Ångermanälvens flodområde för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 7 000 000 kronor.

För ett ekonomiskt utnyttjande av vattenkraften i Ångermanälven hava tämligen omfattande regleringsåtgärder befunnits erforderliga. Nu föreliggande regleringsplan, som omfattar arbeten till en kostnad av 12 000 000 kronor, har beräknats medföra en avsevärd ökning av vattenkrafttillgången och befunnits ekonomiskt berättigad. Riksdagen har därför funnit sig böra medgiva regleringens genomförande. Mot storleken av det för nästa budgetår äskade beloppet har riksdagen icke haft något att erinra.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *Regleringsåtgärder i Ångermanälvens flodområde* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 7 000 000 kronor.

102:o) **Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk.** Beträffande ifrågavarande framställning (punkt 103) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

103:o) **Statens vattenfallsverks dispositionsanslag.** Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104) eller mot vad departementschefen vid förslagets anmälan anför, har såsom *Statens vattenfallsverks dispositionsanslag* för budgetåret 1946/47 anvisat ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor.

Stockholm den 19 mars 1946.

Med undersåtlig vördnad.